No. 147. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag 22 *Junij.*

FRANKRIJK.

PARIJS, den 19den Junij.

De kamer van afgevaardigden is heden voortgegaan met de algemeene discussie over de van wege het bestuur aangeboden ontwerpen van spoorwegen. De heer *Anguis*, een der bestrijders van die ontwerpen, trachtte voornamelijk te betoogen, dat in den tegenwoordigen tijd de geest van agiotagie zich van de spoorwegen als middel van haar ongeoorloofd spel bediende, even als hij ruim een eeuw geleden op de actien van de Mississippi, en op de tulpen was gevallen en later op de aandeelen van de Oost-Indien; op grond van welke beschouwing hij oordeelde, dat de voordeelen die men van den aanleg van genoemde wegen in beschaafde landen verwachtte, zeer overdreven waren. Na den heer *Anguis*, trad de heer *Berrijer* als de verdediger van het spoorwegen-stelsel op. De kwestie van den doorvoer der koopmansgoederen was een zeer belangrijk punt, en naar de meening van den spreker zou Belgie dien naar Duitschland geheel aan zich trekken, zoo men het deszelfs stelsel van spoorwegen liet voltooijen, zonder zelve handen aan het werk te slaan. De heer *Berrijer* meende voorts, dat men voorrang moest geven aan den weg van Parijs naar Havre; en was niet gunstig gestemd voor dien naar de belgische grenzen, omdat Belgie lang dien weg en door middel van de haven van Antwerpen de meeste voordeelen van den aanvoer der engelsche koopwaren naar Frankrijk zou trekken. De spreker erkende intusschen dat het gouvernement op den oogenblik niet op zijne kosten al de wegen, tot welker aanleg besloten is, kon ondernemen, maar hij deed in het oog vallen, welke voordeelen de schatkist had kunnen trekken zoo het bestuur zelf zich met de levering der nodige kapitalen belast had. De minister van finantien beklom vervolgens de tribune en zeide hoofdzakelijk dat het spel der agiotagie een kwaad was 't welk ongelukkig genoeg niet weg te nemen was, en trachtte de redenen te wederleggen door den heer *Berrijer* tegen het stelsel van verwaarborging van den interest in het midden gebragt. Van verscheiden kanten werd om de sluiting der discussien geroepen, doch bij het vertrek van den post was de heer *Vivien* nog aan het woord gekomen.

In de zitting der Pairs van heden, nam de heer *de Dreux-Brézé* de gelegenheid waar van de benoeming eener commissie voor het onderzoek der buitengewone kredieten voor Afrika, om zich te beklagen, dat het bestuur nog geene mededeeling had gedaan van het met *Abd-el-Kader* gesloten traktaat. De minister *Salvandy*, die juist bij de klagt van den heer *de Dreux-Brézé* de zaal binnen kwam, verzekerde dat het bestuur niets vuriger verlangde, dan het traktaat, 't welk met den Emir gesloten scheen, te kunnen mededeelen. Men zoude dan zien, dat men in geene vernederende bepalingen bewilligd had.

— Onder het publiek en sommige bladen wordt nog steeds een strijd gevoerd over het betamelijke of onbetamelijke om het feest van het stadhuis op heden te vieren. Men beweert dat de koninklijke familie voor het uitstel was geweest, doch de stedelijke raad het feest met alle geweld heeft willen doorzetten. Van den anderen kant is er een strijd gerezen tusschen den prefect van policie *G. Delessert*, en den plaatselijken kommandant *Darriule*. De eerste beweert, dat de hekken van het Marsveld niet konden, weggenomen en er geen tijdelijke bruggen over de gracht mogten geslagen worden, zonder een bepaald bevel van den generaal-kommandant de tegenpartij beweert, dat het de pligt van den prefect was geweest, daartoe het aanzoek te doen. Beide partijen hebben een onderzoek bevolen en willen dat den koning voorleggen.

— Men houdt zich op het oorlogsbureau tegenwoordig bezig met de bepaling der troepen, die het kamp van Compiegne zullen betrekken, waaraan men dit jaar veel luister wil bijzetten.

— Men zegt, dat de generaal *Damremont* zijne demissie als gouverneur-generaal van Algiers heeft ingezonden. De maarschalk *Clauzel* heeft zich in de laatste dagen dikwijls op het oorlogsbureau vertoond. In het publiek loopen nog de tegenstrijdigste geruchten over het vredestraktaat met *Abd-el kader*; uit den weifelenden toon der ministeriele bladen wil men opmaken dat het bestuur met de zaak verlegen is, en vreeze voedt, dat de generaal *Bugeaud*, wanneer hij verneemt dat men hem te laste legt van zijne instructien te zijn te buiten gegaan, openbaar het tegendeel zal willen bewijzen. De ministerraad is nog gisteren vergaderd geweest, om, zoo men zegt, zich met deze zaak bezig te houden.

— Heden zijn geene nieuwe bijzonderheden omtrent het voorgevallene tusschen de troepen der koningin en de karlistische expeditie bekend geworden. De hieronder volgende gisteren nog van regeringswege publiek gemaakte telegraphische depeche toch behelst niet veel meer dan de bevestiging van die van den vorigen dag uit Bayonne gedagteekend:

» Bordeaux, 18 Junij, half een ure des middags.

» Een koerier, die Saragossa den 14den verlaten heeft, bevestigt in allen opzigte de tijding van het door den baron *de Meer* den vorigen dag op de karlisten in de omstreken van Lerna behaalde voordeel. Na de geheele linie der karlisten hevig te hebben aangetast, heeft de baron *de Meer* hen in alle rigtingen tot 8 ure des avonds vervolgd. Het terrein was met wapenen en krijgsmaterieel als bezaaid. De generaal meent, dat de karlisten in hunne overhaaste vlugt naar het gebergte de wijk zullen nemen."

Deze depeche wordt in de ministeriele bladen, niet, zoo als anders meestal bij belangrijke tijdingen, nader toegelicht. Men zal derhalve de bijzondere verslagen van de beide partijen en vooral het berigt van de verdere bewegingen des generaals *de Meer* moeten afwachten, om eenig juist oordeel over de vermelde nederlaag en derzelver gewigt uit een militair oogpunt beschouwd, te vellen.

— Uit Madrid heeft men heden geene nadere tijdingen. Die van Bayonne gaan tot den 15den, toen men daar nog slechts bij gerucht vernomen had, dat de Christenos in de omstreken van Tamarite en Traga, en de karlistische expeditie aan de zijde van Tremp, stonden. Van de bewegingen der katalonische benden en van die der troepen onder *Cabrera* had men niets vernomen. De karlistische bataillons die zich laatstelijk bij Estella of Echarri vereenigd hadden, zoo men dacht om eene nieuwe expeditie te ondernemen, hadden weder ieder eene afzonderlijke rigting genomen, om welke reden wist men niet.

— De binnenlandsche en Spaansche fondsen waren heden ter beurze iets williger dan de vorige dagen. De notering was: 5 pCt. 108,85; 70; 3 pCt. 77,90, 80; Sp. Ard. 24½, ⅛, ¼; Pass. 5¾, ⅝; Nap. renten 96,50, 55; Rom. L. 96,50, 55; Port. 5 pCt. 23¾, ⅞

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 18den Junij.

Het dagblad van Hanover gewaagt nog steeds van de spanning die tusschen het Mecklenburgsche huis en de koninklijke Pruissische familie wegens het huwelijk van Prinses *Helena* met den Hertog van *Orleans* moet heerschen. Volgens hetzelve zou vooral de in Pruissische dienst zijnde, Hertog *Karel* van Mecklenburg-Strelitz bij zijne denkbeelden deswege blijven volharden, en zou de daardoor ontstane verkoeling oorzaak geweest zijn, dat deze Hertog niet bij de doopplegtigheid van den zoon van Prins en Prinses *Albert* van Pruissen was tegenwoordig geweest.

— In de Mecklenburgsche havens voornamelijk in Rostock komen, sedert tusschen dat groothertogdom en Frankrijk, een traktaat van handel en scheepvaart voor den tijd van tien jaren is gesloten, zulke groote aanvoeren van fransche fabrikanten aan, dat de markt aldaar er niet alleen van overkropt is, maar de overvloed dier waren tot sluithandel naar buitenslands, voornamelijk naar de pruissische zijde verlokt.

— Uit Baden wordt van den 14den geschreven: » Gisteren kwamen Z. K. H. de groothertog (van Baden) met zijne twee oudste zoons en een talrijk gevolg alhier aan; en heden avond wordt de groothertogin met de overige familie hier verwacht. Daarentegen verneemt men dat de grootvorst *Michaël* en de hertog *Adam* van Wurtemberg, als ook eenige voorname russische familien in de volgende week van hier zullen vertrekken. Het begint in onze badplaats veel levendiger te worden; doch het aantal vreemdelingen is, volgens het bad journaal, niet zoo groot als in de beide laatste jaren. Heden, den 13den, behelst dit blad de namen van 2154 badgasten; in 1836 bedroeg dit getal op dezen dag reeds 2234 en, in 1835, 2192."

— De prins *de Polignac* schijnt te München in de hoogere kringen een goed onthaal te vinden. De fransche gezant bij het Beijersche hof heeft, naar men wil, geweigerd hem ten hove voor te stellen, hetgeen alstoen door eenen derde gedaan is. Men gelooft echter dat de gewezen minister van *Karel X* zich in Beijeren zal vestigen en hij wel weder naar Engeland, het vaderland zijner tegenwoordige gemalin, zal terugkeeren, in geval Frankrijk niet [illegible] geopend wordt.

— Z. M. de Keizer van Oostenrijk, die eenige dagen ongesteld is geweest, heeft den 10den de werkzaamheden aan den [illegible] *Ferdinands*-Noordbaan wezen bezigtigen, bij welke gelegenheid men eene proeve met den reeds in gereedheid zijnde stoomwagen heeft genomen, die zeer goed uitviel. Men spreekt [illegible] veel over den spoed waarmede aan dezen spoorweg [illegible]

Het verkeer tusschen de Oostenrijksche havens en de [illegible] Amerikaansche staten heeft, sedert het tot stand komen van handels-verdragen, waarbij beiden elkander wederkeerigheid [illegible]

voorregten beloven, zoo zeer toegenomen, dat, zoo als verzekerd wordt, de Fransche handel deswege bezorgdheid zou koesteren. — Dit is althans zeker dat aan het hoofd van de reeds in Noord-Amerika residerende Oostenrijksche Consuls eene blijvende ambassade door den Keizer te Washington zal gevestigd worden.

— De Zevenbergsche standen hebben een adres aan den Keizer gerigt, hetwelk, gelijk verzekerd wordt, niets dan verknochtheid aan de regering en onderlinge eendragt der standen zelven, zou ademen.

— De inschrijving op den ijzeren spoorweg van Milaan naar Venetie is den 31sten Mei niet alleen volgekomen, maar zouden er zelfs 130,000 aandeelen, in plaats van de bepaalde 4500, hebben kunnen geplaatst worden. — De ingenieur *Milani*, die gedurende vijf jaren op eigen kosten eene wetenschappelijke reis door Europa heeft gedaan [en op dezelve ook eenigen tijd in Holland vertoefd heeft] is met het opperttoezigt over de werkzaamheden aan genoemden spoorweg belast.

— De bruid van den Prins *Leopold Benjamin Joseph*, graaf van Syracuse, tweeden broeder des Konings van Sardinie, wordt te Napels verwacht. — De Koninginne-weduwe van Napels zal dezer dagen zich naar Zwitserland begeven en aldaar den zomer doorbrengen.

— Volgens berigten uit Athene van de helft van de vorige maand, bleef de pest [illegible] tot het eiland Poros bepalen; en werden bij voortduring de strengste maatregelen genomen, om die geesel van het vaste land van Griekenland verwijderd te houden. De scheepskapitein die de pest op Poros heeft overgebragt, bevindt zich in hechtenis en verbeidt een streng vonnis. Volgens de verklaringen zijner gestorven matrozen, was hij in eene aziatische haven binnengeloopen, had zich naar een dorp begeven, hetwelk, uit hoofde van de pest door deszelfs inwoners verlaten was, en aldaar het huis eens koopmans opengebroken, en de aldaar voorhanden goederen die de smetstof inhielden, naar zijn vaartuig vervoerd.

De opstand in Thessalie vervulde de gemoederen in Athene met veel bezorgdheid; er waren bij het ministerie van oorlog, echter berigten van eene overwinning ingekomen, die de overste *Vaso* op de Klephten zou behaald hebben. — Volgens een berigt uit Konstantinopel, echter stonden de zaken in Albanie en Thessalie vrij goed, en zou de *Rumely-Wallessy* zich in persoon naar Adrianopel hebben begeven, om den sultan aan te kondigen, dat de genoemde gewesten weldra weder geheel tot de rust zouden zijn wedergekeerd.

— Men spreekt er van dat den 19den Mei, een amerikaansch oorlogsvaartuig, de Dardanellen, zonder paspoort noch firman, zou zijn gepasseerd, en zich dus aan eene formele schending van het verdrag van Unkiar-Iskellessi hebben schuldig gemaakt, volgens hetwelk dit voorregt alleen aan russische oorlogschepen is voorbehouden.

— Te Weenen waren den 12den genoteerd: Met. 105; 4 pCt. 100; 3 pCt. 76¼; Bankactien 1375½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 21sten Junij.

Het heeft Z. M. den Koning behaagd bij den generalen staf van het leger te benoemen:

Tot 2den kapitein *F. G. P.* baron *de Constant Rebecque*; *D.* baron *Tindal*, *G. Schuurman*, *J. C. de Norman*, *du St. Jacob*, *L. H. Dumoulin*, *O. J. S. Goffin* en *J. B. E. van Metz*;

Tot 1sten luit. *L. W. Beijerink*, van de genie.

— Naar men verneemt heeft Z. M. de heeren *Noel Simons* tot dus verre secretaris, en *H. J. D. van Troostwijk*, tot hiertoe opperboekhouder der permanente commissie van het Amortisatie-Syndicaat, tot leden derzelve benoemd; de betrekking van vice president van het Amortisatie-Syndicaat opgeheven; die van opperboekhouder vereenigd met die van thesaurier en dezelve gezamenlijk opgedragen aan den heer *J. Fraser*, tegenwoordig thesaurier der commissie; terwijl eindelijk de heer *J. P. C. van Helsdingen*, adjunct-commies, aan den thesaurier is toegevoegd.

— Blijkens berigt van den staatsraad, *ad interim* met de directie van het departement van financien belast, zal gedurende de maanden Julij, Augustus, September en October aanstaande, op de kantoren van de administrateurs der schatkist in de hoofdplaatsen der provincien plaats hebben, de voldoening der pensioenen, ten laste van de schatkist, loopende over de eerste zes maanden van den jare 1837, door afgifte van assignatien betaalbaar op zigt, ten kantore van den agent van den algemeenen Rijks-Kassier, gevestigd in de hoofdplaats van het arrondissement, alwaar de betaling laatstelijk heeft plaats gehad, of, ten gevolge van gedane opgaven, is overgeboekt geworden.

— Te Dordrecht zijn zaturdag binnen gekomen om nachtverblijf te houden, de veldbatterij n°. 6, komende van Oisterwijk en gaande naar Haarlem en twee detachementen van het 1ste en 2de bataillon der grenadiers, sterk 2 officieren en 112 onderofficieren en manschappen, komende van 's Hage en zich begevende naar deze provincie.

— In het *Amsterdamsche Handelsblad* leest men:

« Het volgende is een uittreksel uit eenen particulieren brief uit Berlijn aan een handelshuis alhier.

« Het is u vermoedelijk reeds bekend dat de heeren *Scherff* en *Rochussen*, die zich tot het sluiten van een handelsverdrag met Holland in onze stad bevonden, dezer dagen naar hun vaderland teruggekeerd zijn. Sommige dagbladen hadden berigt dat hunne reis eigenlijk ten doel had om verslag van hunne bemoeijingen alhier te geven, nieuwe instructien in te winnen en vervolgens herwaarts terug te keeren, daar toch, zeide men, de grondslagen der onderhandeling reeds bepaaldelijk vastgesteld waren. Doch ik meen u te kunnen verzekeren, dat zoodanig het geval niet is, en dat de gemelde heeren eigenlijk vertrokken zijn omdat de aangeknoopte onderhandelingen ten eenenmale zijn afgesprongen, hebbende het ministerie van finantien hunne voorstellen tot wijziging der suikerwet voor de jaren 1837-39 geheel van de hand gewezen en hun alleen eenige vermindering der Rijntollen toegestaan. En als men de zaak wel beschouwt ligt daarin niets, waarover wij ons zouden moeten verwonderen. Eene wezenlijke verandering in de suikerwet, zoo als die uwerzijds gevraagd werd, was iets waartoe Pruissen onmogelijk besluiten kon, zonder vooraf ook de inwilliging der overige Duitsche, tot het tolverbond behoorende, en dus ook bij de zaak betrokkene Staten te vragen. Eene onderhandeling met Pruissen alleen kon dus nimmer tot eene gewenschte uitkomst leiden en, gelijk wij zien, heeft het gebeurde volkomen de juistheid dezer eenvoudige redenering bevestigd. Eene verlaging der Rijntollen, ja, is door Pruissen toegestaan, doch hierin lag geenszins diezelfde moeijelijkheid. Onze regering mogt vrij van het geheel of van een gedeelte der haar toekomende tolregten afzien; dat was haar uitsluitend regt, een regt dat niemand met haar deelde en zij heeft daarvan thans geheel naar goedvinden en naar billijkheid gebruik gemaakt. Was dus deze geringe verlaging der Rijntollen het eenige doel der wederzijds aangeknoopte onderhandelingen, dan heeft men dit doel bereikt. Doch men weet dat dit niet zoo is, en dat wel dagelijk eene verandering in de suikerwet werd verlangd.''

— Z. M. de Koning van Zweden heeft, bij een schrijven van den 26sten der vorige maand de gevolmagtigden van de Bank opmerkzaam gemaakt op de gevolgen welke de tegenwoordige crisis in den buitenlandschen handel op dien van Zweden kan hebben, en hun aanbevolen om alles te vermijden wat de vermindering van den wissel, die tot den invoerhandel nodig is, zou kunnen veroorzaken.

— Er zijn hier te lande berigten uit Curaçao van het laatst van April ontvangen waaruit wij het volgende ontleenen:

« In Columbia is weder een opstand uitgebarsten. De kolonel *Farfan* is aan het hoofd dier beweging. Den 16 Maart was hij met 300 man nabij St. Fernando, die stad opeischende. Er zijn troepen, onder bevel van den generaal *Paez*, tegen hen opgetrokken.

» Den 9. April is Z. M. brik *de Echo* van haren togt naar Barbades, Martinique en Guadeloupe binnen deze haven terug gekomen.

» De kommandant van *de Echo*, de heer *Fabricius*, heeft bij zijne aankomst alhier een rapport aan den gezaghebber dezer kolonie ingeleverd, waaruit blijkt, dat het doel van den togt van *de Echo* is geweest om nasporingen te doen omtrent de voortbrengselen van den landbouw, ten einde zoo mogelijk door het overbrengen alhier van eenige planten, alsmede door de kennis van de kultuur derzelven, eenige bronnen van welvaart voor deze kolonie te openen.

» Wij kunnen verder uit goede bronnen [illegible] Z. M. transportschepen orders zullen hebben om, wanneer er geene andere gelegenheid mogt zijn, alhier wol in te laden, en dat er Nederlandsche schepen alhier zullen aankomen, om zout naar het moederland over te voeren.

» De Curaçaosche Courant, het leggen van den eersten steen van een vuurtoren en baken op de zuid-oostpunt van Bonaire, door den gezaghebber dezer kolonie, vermeld hebbende, besluit dit verhaal aldus: « Alzoo is onder de wapperende Nederlandsche vlag in het midden dezer eilandzee eene onderneming ten nutte van het algemeen begonnen, zoo als er zoo velen van gelijke strekking, schoon van verschillenden aard, onder hare schaduw zijn tot stand gebragt.

» Moge deze toren spoedig kunnen voleindigd worden en, verlicht zijnde, weldra der zeevaart in deze wateren het nut doen ondervinden, dat met deszelfs oprigting bedoeld wordt.''

Ter Antwerpsche beurs van gisteren (20 *Junij*) was de notering als volgt: Belg. 100¾; O. Met. 103¾; Sp. Ard. 20½ à 22; Dif. 7½; Nap. renten 91¾; B. Tav. 59; Sicil. 91; Rom. L. 101¼; dito Certif. te Antw. 97¼; Russ. 83 à 84¾; Wisselkoers op Amst. ¼ pCt. Rott. ⅜ pCt. premie.

Omtrent den toestand van Z. M. den koning van Engeland vindt men in de thans over Belgie ontvangen berigten niets naders dan hetgeen wij gisteren deswege mededeelden. Uit den toon der bladen in de hoofdstad kan men echter opmaken dat de hoop op het behoud van 's konings leven niet zeer groot moet zijn; vooral boezemt de zwakheid van Z. M. veel gegronde vrees voor een treurig uiteinde in. [illegible] Men ziet uit die berigten dat den [illegible] in een grooten kabinetsraad [illegible] in alle episcopaalsche kerken, [illegible] worden gebeden. De *Times* zegt dat de openbare bulletins wegens 's konings ziekte met zooveel behoedzaamheid worden gesteld, omdat men het niet onmogelijk acht dat de koning het verlangen te kennen kon geven, om die bulletins onder de oogen te hebben. Dit blad der Tories geeft steeds in krachtige en zeker welgemeende bewoordingen den wensch te kennen, dat het leven van den Koning nog mogt worden verlengd. Men vindt echter in zijn nommer van den 17den een lang artikel, waarin de schrijver uitgaat van het denkbeeld, dat de spoedige troonsbeklimming van prinses *Victoria* onder de waarschijnlijke gebeurtenissen moet worden geteld, en aan die Vorstin in eerbiedige bewoordingen eenige raadgevingen voor dat geval mededeelt. Die raadgevingen hebben vooral ook de streg-

king, om haar onder het oog te brengen, dat zij in de keuze harer raadslieden en in haar regeringsstelsel zich aan den invloed van hare moeder, de Hertogin *van Kent*, in het belang van Engeland, behoort te onttrekken.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Op den 9den dezer is te *Neurenberg*, in het veertigste jaar zijns levens, overleden de hoogleeraar in de scheikunde aan de Polytechnische school aldaar, F. ENGELHART. Hij was een kweekeling van den vermaarden heer BERZELIUS en schrijver eener verhandeling over het beginsel van de kleur van het bloed, welke door de Hoogeschool te *Gottingen*, met den gouden eereprijs werd bekroond. Ook is door hem uit het fransch in het duitsch vertaald, het werk van DUMAS, *la Chimie appliquée aux arts*. — Te *Dresden* is den 7den dezer overleden de als lyrisch en dramatisch dichter geachte vrijheer G. A. VON MALTITZ. — Het comité te *Frankfort* voor het gedenkstuk van GOETHE heeft thans omtrent 20,000 fl. aan inschrijvingen bijeengekregen, welke som voor de daarstelling van het ontwerp echter nog niet toereikende is. Zeer vele inwoners van *Frankfort* houden zich van de deelneming terug, op grond dat *Frankfort* zich het regt van des dichters vaderstad te zijn niet kan aanmatigen, daar hij zelfs het burgerregt er niet aangenomen had. De voorstanders van het ontwerp brengen daartegen in, dat bijzondere omstandigheden GOETHE tot dat besluit bewogen en hij in zijne schriften zich steeds met groote toegenegenheid over *Frankfort* uitlaat. — Te *Frankfort* heeft zich een genootschap gevormd, met de strekking om door de uitgave van een bij afleveringen te verschijnen werk, al hetgeen die stad van den verleden tijd merkwaardigs bezit, als: gebouwen, sieraden, schilderijen en beeldhouwwerk, aan de vergetelheid te ontrukken, en daarmede aan te toonen welke plaats *Frankfort*, uit verschillende gezigtspunten beschouwd, in de geschiedenis behoorlijk bekleedt. De te behandelen onderwerpen zullen dan voornamelijk betreffen de topographie der stad, hare jaarboeken, hare letterkundige en kunstgeschiedenis en hetgeen op het krijgswezen betrekking heeft. Door de bijdrage der leden hoopt men dit werk, hetwelk doorloopend zal worden uitgegeven en » Archief » zal zijn geheeten, zoo laag mogelijk en daardoor voor het algemeen ligt verkrijgbaar te stellen.

FRANKRIJK. — Men zal zich herinneren het in de zitting der kamer van afgevaardigden van den 8sten dezer, door den heer JOUFFROY gedaan voorstel, bij gelegenheid van de discussie over het artikel in het budget van het openbaar onderwijs, handelende over de ondersteuning van wetenschappelijke en letterkundige inrigtingen, om namelijk, ten behoeve der koninklijke bibliotheek eene verhooging van 62,000 fr. toe te staan; welk voorstel door de kamer verworpen werd; alsmede de woorden in de kamer gevallen over de verleende aanmoediging aan den heer E. DE GIRARDIN, van 100,000 fr. voor de uitgave van zijn *Panthéon littéraire*. In een geacht duitsch blad, de *Augsburgsche Zeitung*, van den 15den dezer, leest men daarover, in een artikel uit *Parijs* van den 9den geschreven, de volgende strenge beoordeeling, die, zoo dezelve onpartijdige waarheid bevat, al een zeer ongunstig licht over de beide hier bedoelde onderwerpen verspreidt: » De kamer" — dus leest men in dit berigt — » heeft dit voorstel (van den heer JOUFFROY) verworpen; zij heeft hetzelve waarschijnlijk hare aandacht niet eens waardig gekeurd, en toch was geen onderwerp dezelve meer dan juist dit waardig. De koninklijke bibliotheek heeft nog zeer veel verbetering en vermeerdering noodig, om aan hare hooge bestemming te beantwoorden. Is het niet onbegrijpelijk, dat in eene verzameling welke door de geheele geleerde wereld bezocht en geraadpleegd wordt, niet eens de beste en beroemdste werken van de duitsche schrijvers gevonden worden? Sedert omstreeks veertig jaren en langer is voor de koninklijke bibliotheek niets van bijzonder belang aangeschaft geworden; [illegible] werk gekocht, maar zonder plan, zonder volgreeks, zonder stelsel. Degeen die iets zoekt, mist alle leiding, de catalogussen zijn niet in handen te krijgen, en dikwijls is alle nasporing vruchteloos." Ik wenschte wel te weten" — aldus vervolgt de schrijver van het berigt — » wat GRIM en BEKKER te *Gottingen* van de fransche boekinrigting in de straat *Richelieu* zeggen zouden! Een ander zeer belangrijk onderwerp is het gebruik geweest van de zoogenaamde aanmoedigings-gelden over welke de voormalige minister van het openbaar onderwijs te beschikken had, en waarmede het schroomlijkste misbruik plaats greep. In plaats van de wetenschap tot nut te strekken, werden zij tot staatkundige oogmerken besteed; in plaats van letterkundige schatten, wint men daarmede staatkundige vrienden en aanhangers aan. Zoo werd aangehaald dat de heer GUIZOT 100,000 fr. ter bevordering der uitgave van het *Panthéon littéraire* had toegestaan. Het is bekend dat dit *Panthéon littéraire* eene der vuige speculatien is, om geen krachtiger woord te gebruiken, van den onkieschen heer E. DE GIRARDIN, den directeur der *Presse*, en ontbloot van alle klassieke waarde. Slechte vertalingen van de vorige eeuw, achtelooze druk en gebrekkige correctie, deze zijn de eigenschappen die het onderscheiden, en waarvoor de heer GUIZOT de onderneming met 100,000 fr. meende te moeten begunstigen. Verscheidene zeer ernstig denkende leden van de kamer hebben den heer GUIZOT regtstreeks het verwijt gedaan, dat hij van zijne magt misbruik had gemaakt en slands gelden tot geheel andere dan tot de bij de wet bepaalde doeleinden had doen strekken. De verdediging van GUIZOT ten deze was zwak en onvoldoende. Er viel niets goeds van te zeggen, de daadzaken spraken, en het zegt in allen opzigte reeds genoeg, dat men den naam van GIRARDIN noemt, om den maatstaf van het zedelijk gehalte eener zaak klaar voor oogen te stellen." — De stedelijke raad van *Versailles* heeft op de inwijding van het Museum een' gedenkpenning laten slaan, welke op de eene zijde het kasteel in het verschiet vertoont; op de keerzijde ziet men het door de zon bestraalde wapen der stad, met de woorden: *de dankbare stad Versailles aan den koning*. Deze medaille, is in weinig dagen door den heer CAQUÉ, stempelsnijder van de Galerij der fransche koningen, gegraveerd. — Voor weinig dagen werd de uitgave aangekondigd van de *souvenirs du duc de Vicence (Caulaincourt) recueillis et publiés par Charlotte de Sor*. De familie van den hertog heeft daarop een berigt in het *Journal des Débats* doen plaatsen, ook namens den hertog die afwezig is, dat haar zoowel het werk als deszelfs schrijfster geheel vreemd zijn en zij niet weet, van waar deze de bouwstoffen verzameld heeft. Mme. DE SOR heeft zich hierover niet in verlegenheid gezien, maar op hare beurt een berigt in het gezegde blad doen plaatsen, dat de familie ten volle regt had, met te verklaren dat zij haar niet kende, maar zoo dezelve ook mogt beweren dat zij bij den hertog even onbekend was, dan zou zij het tegendeel door bewijzen staven.

OOST-INDIË. — Volgens de engelsche *Globe* heeft men niet lang geleden in de archiven van *Mysore* eene belangrijke geschiedkundige ontdekking gedaan, bestaande in verscheiden bundels of boekdeelen met eigenhandige brieven van lord WELLINGTON, geschreven terstond na de vervaardiging door zijne lordschap van het bevel over *Seringapatnam* tot op zijne ziekte in *Bombayn*, in het jaar 1801, uitmakende den tijd van zijn stadhouderschap te *Mysore*. De brieven zijn aan den overleden overste B. CLOSE gerigt.

BELGIË. — De beeldhouwer GEEFS is tegenwoordig met ijver werkzaam aan het kolossale standbeeld van RUBENS, naar het ontwerp door de daarvoor speciaal benoemde commissie van de Maatschappij van Kunsten en Wetenschappen opgegeven, welk model in brons moet worden afgegoten, om daarna op eene der pleinen van *Antwerpen*, de *Place de Meir* of de *Place Verte*, te worden opgerigt. Intusschen schijnt het nog aan de vereischte fondsen te ontbreken, daar de leden der gezegde commissie aankondigen, dat zij zich aan de huizen zullen aanmelden, om bijdragen in te zamelen. — De minister van binnenlandsche zaken in *Belgie* heeft eene commissie benoemd, om onderzoek te doen naar den staat der schilderijen van het Museum en van sommige kerken te *Antwerpen*, welke stukken herstelling behoeven, en voorts om de gepaste middelen daarvoor op te geven. — Zeker schilder H. DE CORNE, welke onlangs op de Tentoonstelling te *Brussel* de bronzen medaille had behaald, heeft thans van het fransch gouvernement de gouden medaille bekomen voor een stuk laatstelijk door hem te *Parijs* ten toon gesteld. De belgische bladen dit vermeldende, drukken de meening uit, dat de directeur van de afdeeling der schoone kunsten, H. DELAVAILLE, ten deze voorzeker aan het spreekwoord heeft willen getrouw blijven, dat een profeet in zijn vaderland ongeëerd is. — De schrijver van het onlangs in *Belgie* verschenen Vlaamsch werk: » *In 't Wonderjaer*" (1566) zekere HENDRIK CONSCIENCE, zal thans een nieuw boekdeel uitgeven onder den titel van *Phantazy*.

NEDERLANDEN. — De *Pruissische Staatscourant* houdt thans een berigt, dat de reeds voor eenige maanden, op bevel van Z. M. onzen Koning, naar *Berlijn* gezonden verzameling van afgietsels der gegraveerde steenen van het koninklijk kabinet van penningen te *'s Hage*, ten geschenke voor het koninklijk Museum te *Berlijn* bestemd, aldaar zijn aangekomen. Eene dergelijke verzameling is te gelijker tijd vereerd aan H. D. H. mevrouw de groothertogin van SAKSEN-WEIMAR; begeleid door eenen beredeneerden catalogus in de fransche taal, vervaardigd door den opzigter van genoemd kabinet, jonkheer mr. J. C. DE JONGE. — Men houdt zich thans te *Amsterdam* bezig met het gebouw genaamd *de Nieuwe stads Herberg*, in de *Plantaadje* aldaar, tot een Museum van natuurlijke historie in gereedheid te brengen. Er wordt verzekerd dat dit kabinet zeer rijk zal zijn en onder anderen het geraamte van de eenige jaren geleden te *Wijk-aan-Zee* gevangen Walvisch bevatten zal.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (20 *Junij*) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52; dito 5 pCt. 98⅜; Kansb. *f* 22⅞; Amort.-Synd. 4½ pCt. 92⅞; dito 3½ pCt. 75½; Handelm. 174¾, ½, ¼; Oost-Indie 5 pCt. 97⅞; Ard. 85 £, 22½, ⅝, ½; Coup. Nov. 56¼; dito van Mei 30; Uitgest. 7⅝; Met. 5 pCt. 99⅜; Col. 17¼.

. Mijne geliefde Echtgenoot, MARGARETHA ELISABETH BECKMAN, beviel heden van eene *DOCHTER.*

BREDA, 19. Junij 1837. — A. A. VAN HEUSDEN.

PUBLIEKE AANBESTEDING.

Het HEEMRAADSCHAP van de Rozendaalsche en Steenbergsche Vliet, zal, op Woensdag den 5. Julij 1837, des voormiddags om elf ure, ten Huize van den Kastelein ANTONIE LAANE, te *Steenbergen*, publiek aan den minst aannemenden

AANBESTEDEN:

1°. Het DOEN van eenige VERNIEUWINGEN en REPARATIEN aan de onderscheidene WATERWERKEN, op bovengezegde Vliet, met de Leverantie van de benoodigde MATERIALEN.

Het UITBAGGEREN van een gedeelte der meergenoemde Rivier, ter lengte van 1600 Ellen, volgens aanwijzing.

Het MAKEN van twee nieuwe DEUREN voor het zoogenaamde Rozendaalsche- of Boven-Sas, met de Leverantie van de daartoe benoodigde MATERIALEN.

Het LEVEREN van eenige NOOD-MATERIALEN.

2°. Het eenmaal RUIMEN, SCHOONMAKEN of VEGEN van de genoemde Rivier, in twee perceelen; beginnende het eerste perceel aan de Kaai te *Rozendaal* en eindigende aan het Rozendaalsche- of Boven-Sas; en het tweede perceel beginnende aan het zoo even genoemde Sas en eindigende aan het Steenbergsche of Beneden-Sas.

De Bestekken zullen, acht dagen vóór de Aanbesteding, ter inzage liggen bij den Kastelein ANTONIE LAANE, te *Steenbergen*; zullende tevens alle verlangd wordende inlichtingen te bekomen zijn bij de Sluismeesters van de beide Sassen op gezegde Vliet.

Het Heemraadschap voornoemd:
C. WIJNMALEN vt.
Ter ordonnantie van hetzelve,
C. S. WIJNMALEN, *Secretaris.*

. Op Zaturdag den 24. Junij 1837, des avonds ten zes ure, zal men in het *Heeren-Logement*, aan *den Burg*, binnen *Leiden*, (op regterlijke autorisatie) publiek Veilen en Verkoopen, de navolgende Blokken TIENDEN van Landen, behoorende tot de nog onverdeelde bezittingen van wijle Vrouwe IDA AGATHA DEUTZ, in leven Weduwe van den Wel-Edel Geboren Heer Mr. PIETER JAN MARCUS, gewoond hebbende te *Leiden*, en aldaar overleden, als:

N°. 1. Veertien Blokken TIENDEN van Landen, gelegen in den Polder *Numansdorp*, onder *Numansdorp*, beginnende met het 10de en eindigende met het 23ste Blok, bevattende ongeveer 228 Bunders, hebbende over de laatste vijf jaren dooreen gerekend, jaarlijks zuiver opgebragt *f* 1040.—.

N°. 2. Veertien Blokken TIENDEN van Landen, gelegen in den Polder *Numansdorp*, onder *Numansdorp*, beginnende met het twee-en veertigste en eindigende met het 55ste Blok, bevattende ongeveer 171 Bunders, hebbende over de laatste vijf jaren dooreen gerekend jaarlijks zuiver opgebragt *f* 890.—.

N°. 3. Zeven Blokken TIENDEN van Landen, gelegen in den Polder *Numansdorp*, onder *Numansdorp*, beginnende met het 70ste en eindigende met het 76ste Blok, bevattende ongeveer 84 Bunders, hebbende over de laatste vijf jaren dooreen gerekend jaarlijks zuiver opgebragt *f* 374.60.

N°. 4. De TIENDEN van al de Landen, gelegen in den Polder *Klein Kromstrijen*, onder *Klaaswaal*, bevattende twaalf Blokken, zijnde die Polder bekend ter grootte van 215 Bunders; hebbende over de laatste vijf jaren dooreen gerekend jaarlijks zuiver opgebragt *f* 1235.25.

Zijnde inmiddels nadere informatien te bekomen ten Kantore van de Notarissen A. B. BARKEIJ Nz., te *Leiden*, en J. C. VAN ANDEL, te *Klaaswaal*, alwaar 10 dagen voor de Verkooping de conditien van Verkoop ter lezing zullen liggen.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie brengt ter kennisse van de Stemgeregtigde Deelhebbers, dat, ingevolge het 51ste der Artikelen van Overeenkomst, de in de Vergadering van Commissarissen goedgekeurde BALANS over het twaalfde Boekjaar, geëindigd zijnde met ultimo December 1836, van den 19. Junij tot den 2. Julij aanstaande, voor hen ter visie zal liggen, ter Secretarie van de Directie te *Amsterdam*, bij de Agenten der Maatschappij te *Rotterdam*, *Middelburg* en *Dordrecht*, aan het lokaal der Kamer van Koophandel en Fabrijken te *Leiden*, en op het Raadhuis der *Stad 's Gravenhage*.

Amsterdam, den 14. Junij 1837.

VAN DER HOUVEN, *President.*
KOOY, *Directeur fung. Secretaris.*

UIT DE HAND TE KOOP:

Een open TILBURY, benevens een *kompleet* GAREELTUIG, adres bij de Wed. J. VAN GEMERT en ZONEN, Boekdrukkers te *Tilburg*. Brieven *franco*.

STOOM-JAGT PRINSES MARIANNE,

van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,
Junij en *Julij* 1837.

Van MIDDELBURG.				Van ROTTERDAM.			
Zondag	25,	's morg.	4 uur	Maandag	26,	's morg.	10 uur
Dingsdag	27,	»	6 »	Woensd.	28,	»	12 »
Vrijdag	30,	»	10 »	Zaturdag	1,	»	5½ »

DEPOT
VAN
SCHUBERTH & NIEMEYER'S STALEN PENNEN,
BIJ
BROESE & COMP., te *Breda*.

Deze STALEN PENNEN zijn van eene nieuw uitgevondene Compositie, zoowel met breede en middelslag, als met *fijne* en extra fijne punten.

N°. 0. COPYING PENS, *Kopijeer-pennen*, de goedkoopste van alle [illegible] zonlijke Stalen Pennen.

12 Stuks op eene Kaart kosten met Steel slechts *f*: 25 C.

Zijn zeer duurzaam, echter wegens derzelver mindere Buigzaamheid slechts Middelslag Arbeidspennen.

N°. 1. CALLIGRAPHIE STEEL PENS, *Stalen Schrijfpennen met fijne punten.*

N°. 2. CALLIGRAPHIE STEEL PENS, *met breede punten.*

N°. 3. CALLIGRAPHIE SILVER STEEL PENS, *zilverwit.*

Bovenstaande drie soorten zijn, als niet op Schoonschrijven gezien wordt, tot vlug schrijven op vast papier bijzonder geschikt.

12 Stuks op eene Kaart met zwarte Penne-Steel N°. 1 en 3 *f*: 50 C. — N°. 2 *f*: 40 C.

N°. 4. BEST CALLIGRAPHIE PENS, *uitgekozen*, met geplateerde Penne-Steelen.

12 Stuks op eene Kaart met Steel *f*: 60 C.

N°. 5. LADIES' STEEL PENS, *Pennen voor Dames.*

Deze soort onderscheidt zich door Buigzaamheid en fijnen Arbeid: op fijn Postpapier maakt dezelve eenen zuiveren Haarstreep, zoowel als Grondstreep, en is voornamelijk tot de fijne Schrift geschikt.

12 Stuks op eene Kaart met Steel *f*: 50 C.

N°. 6. BEST LADIES' STEEL PENS, *met geslepene punten.*

Stuk voor Stuk geapprobeerd, zijn uitmuntende Pennen, niet alleen tot Schoonschrijven, maar ook tot Teekenen geschikt.

12 Stuks op eene Kaart met Steel *f* 80 C.

N°. 7. SUPERFINE LORDS' STEEL PENS, *voor Heeren*, *bronceerd*, en

N°. 8. SUPERFINE LORD SILVER STEEL PENS, *zilverwit*. Beide soorten Stuk voor Stuk geapprobeerd, met fijn geslepen punten, overtreffen aan Buigzaamheid ver de gewone ganzenpennen: zij geven den fijnsten Haar- en den sterksten Grondstreep, [illegible] ven regt eigenlijk geschikt.

12 Stuks op eene Kaart kosten met geplateerde Steel *f*: 80 C.

Voor Scholen zoowel als voor Kantoren is het onmogelijk eene volmaaktere Pen te leveren.

Hetzelfde past ook op de beroemde:

N°. 9. KEIZER-PENNEN, *met dun geschaafde middelslag Punten*, Stuk voor Stuk geapprobeerd.

Deze uitmuntende Pen is de volmaaktste, welke tot nu toe is uitgevonden. Benevens derzelver weergalooze Buigzaamheid en Weekheid, munt zij voornamelijk daardoor voor alle andere Soorten uit, dat zij over alle Soorten van Papier met het grootste gemak wegglijdt.

12 Stuks op eene Kaart kosten met geplateerde Steel *f* 1 20 C.

N°. 10. NAPOLEONS PENS, *Keizer-Pennen*, [illegible] het groote Handschrift op sterk Papier berekend. Dezelve zijn viervoudig zoo duurzaam als alle andere Soorten, en weergaloos op Kantoren tot de Overschriften in de Handelsboeken.

6 Stuks op eene Kaart met Steel *f* 1.40 C.

N°. 11. TEEKEN PENNEN, [illegible] Architecten, Lithographen, Kaarten-teekenaars, alle Militair- en Teeken-Scholen, en tot fijn Schrijven met regt aan te bieden.

12 Stuks op eene Kaart met Steel *f* 1,20 C.

PENNE-STELEN van Mahoniehout pr. Dozijn . . . . *f*: 80 C.
dito geplateerd . . . . *f*: 8 . . .

INKT-POEDER voor Stalen Pennen,
zwart pr. ¼ ℔ . . . . » : 40 »

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.